

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Παγκόσμια Ημέρα Διεθνούς Δικαιοσύνης.

Γιορτάζουν: Μαρίνα, Μαρίνος.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1453 Τερματίζεται ο Εκατονταετής Πόλεμος για τη διαδοχή στο θρόνο της Γαλλίας, στον οποίο αναμίχθηκε και η Αγγλία, με την ήττα των Βρετανών από τους Γάλλους στη Μάχη του Καστιγιόν. Για πρώτη φορά σε μάχη επί ευρωπαϊκού εδάφους, αποφασιστικό ρόλο είχαν τα κανόνια.

1789 Η Γαλλία καθιερώνει την τρίχρωμη σημαία της (τρικολόρ).

1896 Ο επιχειρηματίας Ιωάννης Χατζηκυριακός, με την υπ' αριθμόν 28566/17.7.1896 δημόσια διαθήκη του, διαθέτει ολόκληρη την περιουσία του, ύψους 1.488.850 χρυσών δραχμών της εποχής σε μετρητά, ομολογίες και ακίνητα, στο «Χατζηκυριάκειο».

1912 Οι κάτοικοι της Ικαρίας επαναστατούν κατά των τουρκικών αρχών. Ανακηρύσσεται η Ελευθέρα Πολιτεία Ικαρίας και σχηματίζεται προσωρινή διοίκηση έως τις 4 Νοεμβρίου του ίδιου έτους, οπότε άγημα του Ελληνικού Στόλου θα αποβιβαστεί στη νήσο και θα την απελευθερώσει οριστικά.

1936 Με την εξέγερση του στρατηγού Φράνκο εναντίον της προσφάτως νόμιμα εκλεγμένης αριστερής κυβέρνησης του Λαϊκού Μετώπου, αρχίζει ο ισπανικός εμφύλιος πόλεμος, που θα διαρκέσει έως το 1939 και θα τελειώσει με την πλήρη επικράτηση του στρατηγού.

1955 Εντυπωσιακή απόδραση 27 κρατουμένων κομμουνιστών από τις φυλακές των Βούρλων στον Πειραιά.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1870 Ιωάννης Γρυπάρης, ποιητής, συγγραφέας και μεταφραστής, από τον Αρτεμώνα της Σίφνου. (Θαν. 10/3/1942)

1926 Νίκος Καρούζος, ποιητής. (Θαν. 28/9/1990)

1954 Άγκελα Μέρκελ, καγκελάριας της Γερμανίας.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1790 Άνταμ Σμιθ, σκωτσέζος φιλόσοφος και οικονομολόγος, που έθεσε τις βάσεις της σύγχρονης οικονομικής θεωρίας με το έργο του Ο Πλούτος των Εθνών. (Γεν. 16/6/1723)

1918 Νικόλαος Β', ο τελευταίος τσάρος της Ρωσίας, που Εκτελέστηκε στο Γιεκατερίνενμπουργκ από τους μπολσεβίκους, μαζί με τη σύζυγό του και τα πέντε παιδιά τους. (Γεν. 6/5/1868)

1967 Τζον Κολτρίν, αμερικανός σαξοφωνίστας, από τις κορυφαίες προσωπικότητες της τζαζ. (A Love Supreme) (Γεν. 23/9/1926)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗ ΚΥΡΙΑΚΟΣ:

«Ο ευεργέτης που έγινε συνοικία και τραγούδι»

Στα τέλη της δεκαετίας του 1880, ένας αγνός Έλληνας, φιλάνθρωπος και πατριώτης, ο Ιωάννης Χατζή Κυριακός (ή Χατζηκυριακού, όπως συνήθως υπέγραφε) προέβη σε μια πολύ σημαντική δωρεά προς ολόκληρο το Έθνος. Διέθεσε ολόκληρη την κινητή και ακίνητη περιουσία του προκειμένου να ιδρύσει ένα ορφανοτροφείο θηλέων στον Πειραιά. Η κίνηση αυτή αποκτά ιδιαίτερα μεγάλη σημασία διότι στην εποχή του 19ου αιώνα το ελληνικό κράτος πρόνοιας χαρακτηριζόταν από υποτυπώδες έως εντελώς ανύπαρκτο.

Το 1811 η Σμύρνη υπήρξε η γενέτειρα ενός από τους μεγαλύτερους εθνικούς ευεργέτες της Ελλάδας, του Ιωάννη Χατζηκυριακού. Γόνος απλής οικογένειας νοικοκυραίων, ένας άνθρωπος αυτοδημιούργητος που εργάστηκε σκληρά και καρπός του μόχθου του ήταν η απόκτηση μιας πολύ μεγάλης περιουσίας.

Σε ηλικία δεκαέξι ετών αποδήμησε στη Σύρο και ασχολήθηκε με την κατασκευή και την πώληση ταμπάκου. Στα χρόνια του Όθωνα ήρθε στην Αθήνα και άνοιξε ταμπακοπωλείο στην οδό Αιόλου. Παντρεύτηκε την Μαριγώ, το γένος Δημητρίου Δημητρόπουλου ή Δοΐλα, έμειναν όμως άτεκνοι.

Απόλυτα αφοσιωμένος στη δουλειά του, η περιουσία του αυξανόταν διαρκώς παράλληλα με τις επενδύσεις του σε ομολογίες και τις προσόδους των ακινήτων που είχε αγοράσει σε κομβικά σημεία της Αθήνας. Έτσι, όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου πραγμάτωσε τον αγαθοεργό σκοπό του, ίδρυσε ένα ορφανοτροφείο θηλέων στον Πειραιά, σκοπό που είχε θέσει ως το όνειρο της ζωής του.

Το 1884, ο 73χρονος Χατζηκυριακός αποσύρθηκε από το εμπόριο ορίζοντας διάδοχο στον εμπορικό του οίκο τον ανιψιό του Λεωνίδα Γ. Χατζηκυριακό. Για αυτό πλέον το 1896 στη διαθήκη του αναγράφεται ως «πρώην ταμβακοπώλης και νυν κτηματίας».

Ως συμπλήρωμα του έργου του αξίζει να σημειωθεί ότι το 1875 υπήρξε καθοριστική η επιρροή που άσκησε στη θεία του Ελένη Ζαννή (ή Τζάννη ή Τζάννε), να διαθέσει την περιουσία της στο «Άσυλο Απόρων και Ανεστίων Παιδών» που με πρωτοβουλία του δήμου μετονο-

μάστηκε σε «Ζάνναιο Ορφανοτροφείο Αρρένων». Νωρίτερα, το 1864 ο σύζυγός της, Νικήτας Τζάννης, εμποροκτηματίας γεννημένος στα Κύθηρα και κάτοικος Πειραιώς, είχε κληροδοτήσει την περιουσία του προς ίδρυση του δημοτικού νοσοκομείου Πειραιώς, μετέπειτα γνωστό ως «Τζάνναιο Νοσοκομείο». Η τελετή θεμελίωσης του κτιρίου του «Χατζηκυριακειού» πραγματοποιήθηκε στις 30 Απριλίου 1889 και ενώ οι εργασίες ξεκίνησαν ομαλά, ένα απρόβλεπτο γεγονός είχε ως αποτέλεσμα την απρόσμενη διακοπή τους. Ο κτηματίας Σ.Εφέσιος, ιδιοκτήτης του ακινήτου που συνόρευε με το κτίριο του Χατζηκυριακού, στη γωνία Κοραή και Σταδίου, κατέφυγε στα δικαστήρια, εγείροντας αγωγή περί μεσοτοιχίας. Έτσι ο Χατζηκυριακός ενεπλάκη σε έναν δικαστικό αγώνα, ευτυχώς όμως με αίσιο τέλος. Ο «θρίαμβος της φιλανθρωπίας» όπως πολύ εύστοχα χαρακτήρισε κάποτε η πειραϊκή εφημερίδα «Σφαίρα» το Χατζηκυριάκειο ίδρυμα, λίγο έλειψε να ακυρωθεί η υλοποίησή του λόγω δικαστικών αντιπαραθέσεων.

Το Χατζηκυριάκειο Ορφανοτροφείο άρχισε να λειτουργεί το 1903 και είναι από τα παλαιότερα στην Ελλάδα αφού σήμερα μετρά πάνω από εκατό χρόνια προσφοράς στον εξαιρετικά ευαίσθητο τομέα, αυτόν της προστασίας της παιδικής ηλικίας. Μόνο τη φετινή χρονιά υποστι-

ρίζει 130 παιδιά, 87 εκ των οποίων ζουν στο Χατζηκυριάκειο. Τα υπόλοιπα σπουδάζουν με τη βοήθεια του ιδρύματος στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Πρέπει να σημειωθεί ότι το ίδρυμα δεν λαμβάνει καμία κρατική επιχορήγηση, ενώ αντίθετα του έχει επιβληθεί βαρύτατη φορολογία λόγω των πρόσφατων οικονομικών μέτρων σε συνδυασμό με το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

Ο Χατζηκυριακός διέθεσε ολόκληρη την περιουσία του, ύψους 1.488.850 χρυσών δραχμών της εποχής σε μετρητά, ομολογίες και ακίνητα, στο Ορφανοτροφείο. Μαζί με τα έξοδα οικοδόμησης του κτιρίου που ανήλθαν περίπου στις 550.000 δραχμές, η δωρεά του ξεπέρασε τις δύο εκατομμύρια χρυσές δραχμές. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι ο Χατζηκυριακός δεν ίδρυσε απλά ένα ορφανοτροφείο αλλά εξασφάλισε, με την οικονομική του αυτοτέλεια, τη διάρκειά του.

Ο Ιωάννης Χατζηκυριακός προφανώς είχε αίσθηση της κοινωνικής προσφοράς και πίστευε ότι ήταν προσωπικό του χρέος να βοηθήσει ολόκληρο το φτωχό ελληνικό κράτος. Στη διαθήκη του υπογραμμίζει τον εθνικό χαρακτήρα του ιδρύματος ορίζοντας ότι «το ορφανοτροφείο τούτο δεν ανήκει μόνον εις τον Δήμον Πειραιώς, αλλ' εις ολόκληρον το ελληνικόν Έθνος».